

EPITOMÆ SINGVLARVM DISTINCTIONVM LIBRI PRIMI SENTENTIARVM,

CVM VERSIBVS MEMORIALIBVS
doctissimi viri Arnoldi Vesaliensis, theologiae & trium lingua-
rum peritissimi, canonici quondam metropolitanæ ecclesiæ Colo-
nienfis: paucis, quos ille morte praeuentus non absoluerat, à stu-
dio quodam adiectis.

Liber Sententiarum primus complectitur. Distinct. XLVIII.

DISTINCTIO. I. QVAE INCIPIT.
Veteris, ac nouæ legis &c. epitome.

Utus sacre pagine tractatus p̄cipue
é, aut circa res, aut circa signa qual-
dam res importantia, qualia sunt ue-
teris, & noui testamenti sacramenta:
sic tamé, quod & ipsa signa res, quæ
dam sint, non auté e contra. Res auté

(de quibus, & primò dicendum erit) aliquæ sunt, q̄
bus est fruendum, vt Deus: aliquæ, quibus utendū
vt mūdus, & item aliæ quædam, quæ fruuntur: & utū-
tur, vt homo, & angelus. In fruibilibus enim uolū-
tas conqueſcit. Utimur auté eis, quæ in aliud referimur.
Fruit ergo est, rei amore inhæreré: propter seip-
sam. Vt auté est amore inhæreré rei, quæ in ré ordi-
natur fruibilem. Vnde nec homine fruendū est nisi
in Deo. Nec Deus nos diligendo nobis fruitor,
sed utitur, alter tñ, q̄ nos rebus utimur. Ipse enim
omota propter seipsum diligit bonitatem. Virtuti-
bus quoque non fruendum est nisi instrumentali-
ter, scilicet ad quærendum summū, & incommuta-
bile bonum. Primò ergo agendū erit de rebus frui-
bilibus, scilicet de sancta, & indiuidua trinitate.

*Res, & signa, libri prodit distinctio prima,
Quis uti liceat ritè, quibusue frui.*

DISTINCT. II. QVAE INCIPIT:
Hoc itaq; &c. epi.

¶ Vera, ac pia fide tenendum est, q̄ trinitas unus
est, & solus uerus Deus. Vnde & omnes catholici
doctores hoc secundū scripturas sanctas docere,
intenderūt, scilicet, q̄ pater, & filius, & spiritus san-
ctus sunt unius substantiæ, & sunt unus Deus inse-
parabili & qualitate, & tñ pater nō est filius, nec spi-
ritus sanctus, nec e contra, sed omnes tres personæ,
homouſion, hoc est, unius substantiæ: Vnde nō est
aliud pater, & aliud filius, & aliud spiritus sanctus
scilicet in essentia; sed alius, s̄n persona. Hanc auté
fidei primò aſſerere ex scripturis, & postea ratio-
nibus catholicis, & exemplis cōtra aduerſarios ue-
ritatis defendere oportet. Vnde, q̄ hæc ita se ha-
beant, ex auctoritatibus ueteris, & noui testamenti
deducitur, ut in litera.

*Spendida personis tribus est essentia simplex,
Hoc instrumentum monstrat utrumque tibi.*

DISTINCT. III. QVAE INCIPIT,
Apostolus namq; &c. epi.

¶ Essentiæ diuinæ unitas, & personarum trinitas;

ex creaturis aliquo modo inuestigari p̄t, de quo,
& philosophi aliqua cognouerunt. Et unitas quidē
Dei cognoscitur ex opere, q̄ est mundus, q̄ om̄die
Dei potētia ex eo, q̄ oēs creaturæ sunt mutabiles.
Is uero, à quo hæc sunt, est immutabilis, & ex eo, q̄
oīa bona, & meliora ab eo procedunt, ut ab opti-
mo, & ut à pulcherrimo oīa pulchra. Trinitas ē p̄
sonarū in creaturis inuestigari p̄t: aliquo mō p̄d
quod in se om̄dit unitatē, speciem, & ordinē, q̄ p̄o-
nis appropriant. Exps̄s auté trinitatis imago depre-
hēdit in mente humana, quo ad illa tria, quæ sunt,
intellectus, memoria, & voluntas; uel mens, notitia
& amor. Veruntamen & in his oportet fidē suffaga-
ri, & imagines illæ multum imperfectè diuinam re-
presentant trinitatem.

Nota creatura monstrant vestigia trinum.

Esse Deum, ac unum, monstrat imago quoque.

DISTINCT. IIII. QVAE INCIPIT,

Hic oritur quæſtio ſaus necessaria, &c. epi.

¶ Illa quidem uera est, & concedenda, Deus ge-
nuit Deū. Nō auté illa, Deus genuit se Deū, vel aliū
Deum. Ex ea enim lequeretur, idē generasse seip-
sum, uel plures esse Deos, quod utrunq; fallum est.
Neque ſecunda ſequitur ad primam, ſed q̄ genuit
ſiliū, aut alium in persona. Illa ergo, Deus pater
genuit Deū, qui nō ē Deus pater id est ſiliū, qui nō
est p̄r q̄ Deus est, uera est, cū ſola perſonale ſignifi-
cet aſſertatē. Si uero exponatur, qui nō est idē Deus
cū Deo patre, fallā est: quia in ea aſſertatē eſſentiæ
importatur. Tres igitur perſonæ ſunt, vna deitas,
Et unus Deus est tres perſonæ. Et unus Deus, ipſa
trinitas. Et una ſubſtantia, tres perſonæ. Et eſt trinitas
ē unus deus; & tres perſonæ dicunt eſſe una eſſentia
Quod Deus ipſe Deum genuit, quod tres Deus unus

Personæ, sanxit non temerata fides.

DISTINCT. V. QVAE INCIPIT,

Post hæc queritur, utrum concedendum &c. epi.

¶ Essentia in diuinis, nec generat, nec generatur;
Hinc negandæ sunt illæ. Pater genuit diuinā eſſentiā
diuinā eſſentiā genuit ſiliū diuinā eſſentiā genuit di-
uinā eſſentiā. Alioquin uel eſſentiā nō eſſet eſſentia,
uel idem generaret ſeipſum, uel haberet eſſe per id
quod ab eo genitū eſſet, quæ omnia ſunt icōueni-
tia. Vnde & à ſimili Auguſtinus probat, quod pa-
ter non eſt ſapienter ſapientia genita, cum idem ſic ei
ſapere & eſſe. Licet auté, ſilius ſit diuinā eſſentiā nō
tam e per hoc pater genuit eſſentiā, ſed genuit hoc
quod ipſe, id eſt, genuit ſiliū, qui eſt id eſſentia
ter